

plněna skutková povaha přestupku § 17 zák. o tisku, tato činnost není ještě rozdávaním nebo rozesláním podle § 17 cit. zák. a neshledal tudíž soud odvolací z nedostatku objektivních náležitostí skutkové povahy činu za vinu obžalovanému kladeného odvolání veřejného žalobce do výroku o vině odůvodněným a rozsudek soudce prvního ze správných důvodů v něm uvedených potvrdil.

Soud odvolací neshledal, že rozsudkem soudce prvního porušen byl zákon v ustanovení § 17 zák. o tisku, není tu důvodu zmatečnosti po rozumu § 281 č. 9a tr. ř. a odvolání veřejného žalobce i v tomto směru jako neodůvodněné bylo zamítnuto, ježto čin obžalovaného by mohl zakládati jen skutkovou povahu přestupku § 17 zák. z r. 1863 č. 6 ř. z.

(Rozsudek kraj. soudu trestního v Praze z 3. září 1931 č. j. Jo III 1110/31.) Dr. Ot. Hurych.

L I T E R A R N Í Z P R Á V Y

Dr. Fr. Adler: Grundriß des tschechoslowakischen Verfassungsrechtes, 1930, str. 132. Spis má býti podle autorových slov stručnou studijní pomůckou ústavního práva. Obsah jeho připíná se k systému ústavní listiny. Po úvodu, jenž je věnován výkladu o vzniku československého státu a jeho ústavy (§ 1) a o pramenech a literatuře československého práva ústavního (§ 2), pojednává se v druhém oddílu o základech státu a to o státním území (§ 3), postavení Podkarpatské Rusi (§ 4), státním lidu (§ 5) a základech státní organizace (§ 6), v třetím oddílu o zákonodárství a to o národním shromáždění (§ 7), volebním právu (§ 8), postavení členů národního shromáždění (§ 10), volebním soudu (§ 11), organizaci komor (§ 12), funkcích národního shromáždění (§ 13), zákonodárném procesu (§ 14), mimořádném zákonodárství (§ 15) a ústavním soudu (§ 16), ve čtvrtém oddílu o moci výkonné a to o orgánech moci výkonné (§ 17), presidentu republiky (§ 18), vládě (§ 19), nařizovací moci (§ 20), základech organizace správy (§ 21), parlamentních a soudních kontrolách moci výkonné (§ 22), nejvyšším správním soudu (§ 23) a moci soudcovské (§ 24), konečně v pátém oddílu o státoobčanských právech a to o jejich podstatě, významu a rozsahu (§ 25), pak o jednotlivých základních právech (§ 26), o výjimečném stavu (§ 27) a o ochraně menšin (§ 27).

Přes stručný rozsah spisu dovedl autor podati tu systematicky ucelený a obsahově bohatý přehled našeho ústavního práva. V celé práci proniká bystrý právnícký úsudek autorův. Autor neomezuje se na pouhou parafrázi zákonných textů, nýbrž zaujímá často kritické stanovisko ke kontroversám, k nimž ústavní předpisy daly podnět. Činí tak promyšleně, jasně a koncisním slohem, takže vsutku říká čtenáři »non multam sed multum«. Předmětem jeho

výkladů je československé právo ústavní, proto — jak praví v úvodě — k všeobecné nauce o státu přihlížel jen potud, pokud je to nutno k bezprostřednímu porozumění zařízením československého práva. V tom směru byl však podle mého názoru příliš stručným, stejně tak, jako se omezil neprávem na nečetné pouze poznámky, pokud jde o zařazení jednotlivých institutů našeho práva do celkového ústavního vývoje světového.

V jednotlivostech bylo by možno zastávati často stanovisko od autorových názorů odlišné, zejména tam, kde autor rekapituluje výtky pronášené německými politickými kruhy naší ústavě, na př. na str. 9, pokud jde o její oktrojovanou povahu neb na str. 49, 107, 120 n, pokud jde o ochranu menšin, jež byly z české strany již vícekrát právnicky vyvráceny a jimiž se netřeba tudíž zde opět obírat.

Aniž bych chtěl podávati celkový rozbor výkladů a závěrů autorových, chci se omeziti na několik poznámek: autor nerozeznává přesně při výkladech o dělbě státních mocí, resp. funkcí dělení s hlediska formálního a materiálního; tím se vysvětluje, že jeho výklady tu (na str. 25) trpí nejasností, jež se pak projevuje i v některých dalších výkladech na ně navazujících, na př. o účasti zákonodárného sboru při výkonu soudnictví (str. 25, 53), o pojmu správy (str. 70), o pojmu zákona, nařízení (str. 25, 27, 54, 70). — Nesprávně označuje autor sněmovny — útvary korporativní samosprávy (na př. str. 44, 46, 48). Právní věda se po mnohaletém tápání sjednotila označovati samosprávnými korporacemi právnické osoby nadané subjektivním právem na výkon veřejné správy. Označovati ještě dnes tímto názvem zákonodárné sbory, znamená návrat k názorům dnes — bohudíky — konečně již antikvovaným. Právě-li autor na str. 59, že chybí norma o opravě tiskových chyb při publikaci zákonů a že se tak děje v praxi vyhláškou jednotlivých ministrů, přehlédl, že se tak děje vyhláškou ministra vnitra ve smyslu vyhlášky z 23. IX. 1907, č. 225 ř. z. — Není správně tvrzení autorovo na str. 59, že k referendu by mohlo podle § 46 ú. l. dojiti pouze tehdy, kdyby Národní shromáždění zamítlo vládní návrh zákona jako celek. Jak z podstaty věci i z předpisu § 44 odst. 4 vyplývá, rovná se zamítnutí jakákoli změna návrhu. — Jistě není nesporno, jak praví autor na str. 64, že právo a povinnost zkoumati, zda byl zákon řádně vyhlášen, přísluší i správním úřadům; u těchto nutno otázku řešiti v souvislosti s obtížným problémem závaznosti nezákonných služebních příkazů. — Nesprávnou je formulace autorova na str. 71, že konfliktní senát řeší pouze kompetenční konflikty mezi nejvyšším správním soudem a nejvyšším soudem, ježto tyto mohou vzniknouti i mezi nejvyšším správním soudem a nižšími soudy. — Nelze nikterak souhlasiti s názorem autorovým na str. 77, že presidentův akt může kontrasignovati kterýkoli člen vlády, i když není příslušný pro tento konkrétní akt; omylem odvolává se též autor na § 66 ú. l. místo na § 68 ú. l. — Nesprávně vykládá autor na str. 79 n. kompetenci vlády v tom smyslu, jako by vláda měla pouze onu kompetenci, jež jí byla

ústavní listinou výslovně svěřena, ač z § 81 ú. l. plyne, že její kompetence v poměru k jednotlivým ministrům jako správcům odvětví státní správy je generální a tito svou pravomoc vykonávají pouze jako delegáti vlády. — Na str. 86 nesprávně tvrdí autor, že ohledně publikace právních nařízení platí tytéž zásady jako ohledně publikace zákonů a přehlíží, že může to platiti nanejvýše pro nařízení vládní a zemských úřadů. — Není přesným, liší-li autor na str. 89 mezi pragmatikálními a smluvními zaměstnanci státními, ačkoli chtěl patrně postavití proti sobě zaměstnance stojící k státu ve veřejnoprávním a soukromoprávním poměru. — Na str. 91 přehlédl autor, že pětinu členů okresních zastupitelstev jmenuje ministr vnitra, nikoli vláda.

Tyto poznámky, které nechtějí vyčerpati celý obsah spisu, nechtějí a nemohou popřítí kladné stránky spisu, který jistě možno nazvati prací velmi zdařilou, jež nejen vyhoví svému účelu, ale přispěje i nad to k rozšíření znalostí našich ústavních poměrů v kruzích mimočeských.

M a t ě j k a.

H O V O R N A.

K otázce, smí-li býti část přestupkového hlavního přelíčení konána na místě činu?

V minulém čísle na str. 642—643 doporučuje Dr. Beutel plným právem i pro okresní soudy konati na místě činu výslechy svědků a slyšení znalce v souvislosti s místním ohledáním. Zdá se mi však, že vyžaduje ještě bližšího vyjasnění právní stránka otázky. Třeba totiž dobře rozlišovati konání hlavního přelíčení mimo sídlo soudu, o čemž jedná § 221 tr. ř. a ohledání na místě samém, jako součást průvodního řízení, pro něž sluší spatřovati zákonný podklad v § 254 odst. 3 tr. ř. ve spojení s § 116 n. tr. ř. Ustanovení § 221 má arci význam jen pro soudy krajské a nelze o ně opřítí konání hlavního přelíčení mimo sídlo soudu ve věcech přestupkových. Naproti tomu platí § 254 tr. ř. vzhledem k § 447 odst. 1 tr. ř. nepochybně mutatis mutandis i pro soudy okresní a v jeho rámci možno zajisté provéstí místní ohledání mimo soudní budovu. Již ze zákona samého (§ 116 n. tr. ř.) plyne, že místní ohledání může býti spojeno s důkazem znaleckým a že tudíž i výslech znalce může býti proveden na místě samém. Ačkoli se zákon o výslechu svědků nezmiňuje, přece bude sotva pochybné, že jest přípustný i výslech svědků na místě samém. Vždy může však jíti pouze o průvodní řízení nebo jeho část, nikoli o celé hlavní přelíčení.

Pochybná by mohla býti ještě otázka, je-li třeba k provedení průvodního řízení mimo soudní budovu svolení přednosty okresního soudu ve smyslu § 95 jedn. řádu. Třeba zastávati, že by svolení bylo třeba jen v rámci přípravného řízení, nikoli však tehdy, je-li místní